

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПРАВОВИХ НАУК УКРАЇНИ
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ**

Центр правового забезпечення розвитку науки і технологій

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою

Науково-дослідного інституту
інтелектуальної власності НАПрН України

"26" вересня 2023 р., протокол № 10

Голова вченої ради

 Наталія МИРОНЕНКО

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЗАХИСТУ ПРАВ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ**

рівень вищої освіти третій (освітньо-науковий) рівень

галузь знань 08 «Право»

/шифр і назва/

спеціальність 081 «Право»

/шифр і назва /

вид дисципліни обов'язкова

(обов'язкова / за вибором)

Розробники завідувач відділу питань захисту прав інтелектуальної власності,
к.ю.н., ст. дослідник Шабалін А. В.

(посада, науковий ступінь, вчене звання)

ВСТУП

Анотація навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Актуальні питання захисту прав інтелектуальної власності» є обов'язковою дисципліною для аспірантів II курсу навчання як денної, так і заочної форми навчання (без відриву від виробничої діяльності), що входить до переліку предметів професійної підготовки аспірантів, які займаються науковими дослідженнями питань правових відносин у сфері інтелектуальної власності.

Інтелектуальна галузь на сьогоднішній день відноситься до найважливіших ресурсів суспільства. Саме інтелектуальна власність стає значною рушійною силою прогресу. Отже, питання захисту права інтелектуальної власності наразі набуває своє актуальності як у теорії, так і практиці. Це пов'язане із необхідністю створення ефективної системи захисту прав творців. У зв'язку з чим існують комплекс теоретичних та практичних проблем пов'язаних із захистом права інтелектуальної власності.

Означений курс розрахований на поглиблене вивчення комплексу питань щодо проблематики пов'язаній зі захистом права інтелектуальної власності.

У ході проходження курсу «Актуальні питання захисту прав інтелектуальної власності» аспіранти вивчають особливості захисту права інтелектуальної власності на міжнародному рівні, зокрема на загальноєвропейському рівні (ЄС), особливості існуючої системи захисту права інтелектуальної власності в окремих країнах, зокрема країнах-членах ЄС, у зв'язку із вказаним, у ході курсу здійснюється аналіз внутрішнього законодавства та відповідною практики окремих держав-членів ЄС та загальноєвропейського законодавства, а також практики ЄСПЛ, Суду ЄС, через призму імплементації положень Угоди в українське законодавство та набуття Україною статусу кандидата до членства ЄС.

Значна увага, також, приділяється питанням існуючої національної системи захисту права інтелектуальної власності: адміністративно-правовому, кримінально-правовому, цивільно-правовому, а також вирішенню відповідних правових конфліктів у позасудовому (медіація) порядку.

Особлива увага приділяється саме судовій формі захисту права інтелектуальної власності, як найбільш демократичної форми правового захисту порушеного права або оспорюваного/невизнаного інтересу. Поруч із тим, приділяється уваги і питанням пов'язаним із особливістю розгляду та вирішення спорів в сфері інтелектуальної власності в умовах запровадження правового режиму воєнного стану.

Загальними цілями курсу є:

1) ознайомлення аспірантів з існуючими міжнародними системами захисту права інтелектуальної власності;

2) ознайомлення з проблематикою національної системи захисту права інтелектуальної власності;

3) ознайомити аспірантів з існуючими доктринальними підходами у сфері захисту права інтелектуальної власності;

4) ознайомити аспірантів із практики в сфері захисту права інтелектуальної власності окремих держав-членів ЄС та загальноєвропейського законодавства, а також практики ЄСПЛ, Суду ЄС, через призму питань пов'язаних із імплементацією положень Угоди в українське законодавство та набуття Україною статусу кандидата до членства ЄС.

5) виробити у аспірантів вміння застосовувати отримані знання для поставки та розв'язання (пошуку алгоритму) наукових проблем пов'язаних із захистом права інтелектуальної власності у контексті власного дослідження;

6) ознайомити аспірантів із системою спеціального судового захисту в іноземних державах, зокрема державах-членах ЄС, в контексті запровадження в Україні спеціального суду – Вищий суд з питань інтелектуальної власності;

7) розкриття аспірантам проблематики пов'язаною із удосконалення законодавства та механізму реалізації захисту прав інтелектуальної власності в умовах післявоєнного відновлення України в контексті реалізації Плану відновлення та розвитку України (пункти 1, 15, 17, 18);

8) підготувати аспірантів до запровадження набутих, у ході проходження курсу, знань у науковому діяльність пов'язаних із сферою правового регулювання відносин у сфері інтелектуальної власності.

Засвоєнню означеного сприяють лекції, семінарські заняття, самостійна робота аспірантів.

Заключним етапом курсу є екзамен, завданням якого є перевірка теоретичних знань та умінь аспірантів.

1. Опис навчальної дисципліни

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, рівень вищої освіти	
Галузь знань	08 «Право»
Спеціальність	081 «Право»
Рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий) рівень
Характеристика навчальної дисципліни	
Вид	обов'язкова
Загальна кількість годин	60
Кількість кредитів ECTS	2
Кількість модулів	1
Кількість змістових частин	3
Загальна кількість годин	60
Форма контролю	екзамен

Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форми навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	2	2
Семестр	4	4
Лекційні заняття	28	4
Практичні, семінарські заняття	8	2
Самостійна робота	24	54
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	4	–

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Основною метою вивчення дисципліни «Актуальні питання захисту прав інтелектуальної власності» є на теоретичному рівні засвоєння знань (умінь, навичок) щодо правової природи процедури захисту права інтелектуальної власності, можливості застосування отриманих знань у дослідницькій (теоретичній) діяльності та на практиці.

2.2. Завдання навчальної дисципліни

У результаті вивчення навчальної дисципліни аспірант повинен

Знати:

- загальні загальнонаукові доктрини у сфері захисту права інтелектуальної власності;
- особливості видів порушення права інтелектуальної власності;
- міжнародну та національну (Україна) систему захисту права інтелектуальної власності;
- особливості правового захисту порушеного права інтелектуальної власності на загальноєвропейському рівні (ЄС);
- основні організаційно-правові напрямки вдосконалення українського законодавства та механізму реалізації захисту прав інтелектуальної власності в умовах післявоєнного відновлення України в контексті реалізації Плану відновлення та розвитку України з урахуванням євроінтеграційних завдань;
- особливості процедури досудового врегулювання спорів пов'язаних із вирішенням правових конфліктів в сфері інтелектуальної власності;
- специфіку судової процедури захисту права інтелектуальної власності;
- основні наукові концепції щодо вдосконалення існуючої системи захисту права інтелектуальної власності.

Вміти:

- оперувати термінологією основних міжнародних документів (угод) у сфері захисту права інтелектуальної власності;
- орієнтуватися у сучасних наукових тенденціях (розробках, наукових підходах) щодо питань захисту права інтелектуальної власності;
- ідентифікувати порушення права інтелектуальної власності, визначати його суб'єктивний склад;
- визначати оптимальну процедуру захисту права інтелектуальної власності;
- застосовувати отримані знання для поставки та розв'язання (пошуку алгоритму) наукових та практичних проблем пов'язаних із захистом права інтелектуальної власності у контексті власного дослідження.

2.3. Перелік компетентностей з дисципліни

№ з/п	Програмна компетентність	Відповідність дисципліни компетентності
	ЗК – загальні компетентності	
ЗК01	<i>Здатність генерувати нові ідеї (креативність)</i>	+
ЗК02	<i>Здатність розробляти наукові проекти та управляти ними</i>	+
ЗК03	<i>Здатність розв'язувати комплексні проблеми на основі системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору</i>	+
ЗК04	<i>Здатність усно і письмово презентувати результати власного наукового дослідження українською та іноземною мовами, глибоко розуміти іншомовні наукові та професійні тексти за напрямом досліджень.</i>	+
	СК – спеціальні (фахові) компетентності	
СК01	<i>Здатність планувати та виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у галузі права та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з права та суміжних галузей</i>	+
СК02	<i>Здатність застосовувати методи правового і міждисциплінарного дослідження, виявляти їх</i>	+

	<i>евристичні можливості та межі, використовувати релевантний дослідницький інструментарій</i>	
СК03	<i>Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті та проєктах правничої освіти у системі освіти дорослих</i>	+
СК04	<i>Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері права та забезпечувати якість виконуваних досліджень; дотримання права інтелектуальної власності та стандартів академічної доброчесності</i>	+
СК05	<i>Здатність моделювати оптимальні варіанти вирішення складних правових проблем, прогнозувати можливі наслідки їх реалізації</i>	+
СК06	<i>Здатність здійснювати експертну діяльність у сфері права</i>	+
СК07	<i>Здатність виявляти нові інституційні етичні виклики та етичні виклики в житті суспільства і пропонувати для них правові механізми розв'язання</i>	+

2.4. Результати навчання за дисципліною відповідно до дескрипторів НРК:

Результат навчання (Знання (Зн1); Уміння/навички (Ум1, Ум2, Ум3); Комунікація (К1, К2); Відповідальність та автономія (АВ1, АВ2))		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
Зн1	<i>Знати:</i> науково-теоретичні та законодавчі положення щодо проблематики захисту права інтелектуальної власності	<i>Лекція, семінарське заняття, самостійна робота</i>	<i>Експрес опитування, тестування, доповіді, наукова робота, розв'язання задач</i>	20%
Ум1	<i>Вміти:</i> кваліфікувати на теоретичному та практичному рівнях склад	<i>Лекція, семінарське заняття, самостійна</i>	<i>Експрес опитування, тестування, доповіді,</i>	10%

	(ди) правопорушення у сфері права інтелектуальної власності, визначати види порушення права інтелектуальної власності	<i>робота</i>	<i>наукова робота, розв'язання задач</i>	
Ум2	Започатковувати планувати, реалізовувати та коригувати послідовний процес ґрунтовного наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності щодо проблематики захисту права інтелектуальної власності	<i>Лекція, семінарське заняття, самотійна робота</i>	<i>Експрес опитування, тестування, доповіді, наукова робота, розв'язання задач</i>	10%
Ум3	Критично аналізувати, оцінювати і синтезувати нові та комплексні ідеї, правильно інтерпретувати зміст правових норм національного, міжнародного законодавства, у тому числі європейського, з питань захисту права інтелектуальної власності	<i>Лекція, семінарське заняття, самотійна робота</i>	<i>Експрес опитування, тестування, доповіді, наукова робота, розв'язання задач</i>	10%
К1	<i>Формулювати та висловлювати свої позиції, належним чином їх обґрунтовувати та брати участь в аргументованій професійній дискусії при аналізі порушення права інтелектуальної власності щодо різних сфер останнього (авторського права, права промислової власності тощо).</i>	<i>Семінарське заняття, самотійна робота</i>	<i>Експрес опитування, тестування, доповіді, наукова робота, розв'язання задач</i>	10%
К2	<i>Використовувати академічні українську та іноземну мови у професійній діяльності та дослідженнях з питань</i>	<i>Семінарське заняття, самотійна робота</i>	<i>Експрес опитування, тестування, доповіді, наукова</i>	10%

	захисту права інтелектуальної власності		<i>робота, розв'язання задач</i>	
AB1	<i>Аналізувати інформацію з першоджерел, оцінювати її з позицій наступності та новизни, використовувати сучасні інформаційні технології, наукові та правові бази даних при визначенні алгоритму щодо захисту права інтелектуальної власності; Формувати власні правові позиції спрямовані на розв'язання теоретичних та і практичних ситуацій у сфері захисту права інтелектуальної власності.</i>	<i>Лекція, семінарське заняття, самостійна робота, експрес опитування, підсумкова контрольна робота</i>	<i>Експрес опитування, тестування, доповіді, розв'язання задач, наукова робота</i>	20%
AB2	<i>Визначати та досліджувати на теоретичному і практичному рівнях проблем пов'язаних із правовим регулюванням захисту права інтелектуальної власності; здійснювати пошук оптимальних алгоритмів щодо захисту права інтелектуальної власності у конкретній ситуації; аналізувати національні та міжнародні нормативно-правові акти для вирішення теоретичних та практичних проблем пов'язаних із захистом права інтелектуальної власності.</i>	<i>Лекція, семінарське заняття, самостійна робота</i>	<i>Експрес опитування, тестування, доповіді, розв'язання задач, наукова робота</i>	10%

2.5. Відповідність результатів навчання компетентностям дисципліни

Результати навчання	Компетентності										
	Загальні компетентності				Спеціальні компетентності						
	ЗК01 (Зн1; Ум1; К1, АВ1, АВ2)	ЗК02 (Зн1; К1, К2)	ЗК03 (Ум1; АВ1)	ЗК04 (Ум2; К1, К2; АВ1)	СК01 (Зн1; Ум1; К1, АВ1, АВ2)	СК02 (Ум2, Ум3; К2)	СК03 (Зн1; К1, К2; АВ2)	СК04 (Ум2, Ум3; АВ1)	СК05 (Зн1; Ум1; АВ1)	СК06 (Зн1; Ум1; К2, АВ1)	СК07 (Зн1; Ум1; АВ1)
РН01 <i>Мати передові концептуальні та методологічні знання у сфері права і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень, отримання нових знань та здійснення інновацій</i>			+	+	+		+	+	+		+
РН02 <i>Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми права державною та іноземною мовами, оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях</i>		+			+	+					+

<p>PH03 Застосовувати у фаховій діяльності знання та розуміння системи права, історії світової та української правової думки, сучасної правової доктрини, а також основних напрямів та провідних тенденцій у розвитку права</p>	+				+	+	+			+	+
<p>PH04 Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні аргументи, зокрема, результати теоретичного аналізу, прикладних досліджень, наявні наукові джерела; аналізувати досліджувану проблему з урахуванням широкого правового та загальносоціального контекстів.</p>	+		+		+	+				+	+
<p>PH05 Планувати і виконувати теоретичні та прикладні дослідження з права та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасного наукового інструментарію, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу передових</p>			+		+	+					+

<i>концептуальних і методологічних знань щодо досліджуваної проблеми з дотриманням стандартів академічної та професійної етики.</i>											
PH06 <i>Розуміти загальні принципи та методи юридичної науки, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері права та у викладацькій практиці.</i>	+		+			+	+	+	+		
PH07 <i>Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення, аналізу й збереження даних та інформації, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та складної структури, спеціалізовані програмне забезпечення, бази даних та інформаційні системи у науковій, викладацькій, правотворчій та правозастосовній діяльності</i>						+		+		+	
PH08 <i>Розробляти, реалізовувати та здійснювати управління науковими та інноваційними проєктами, які дають можливість створювати законопроектну та правозастосовну практику і</i>	+	+		+	+	+	+		+	+	+

<i>розв'язувати значущі наукові та прикладні правові проблеми з урахуванням етичних, соціально-управлінських, соціально-економічних, екологічних та духовно-культурних аспектів, забезпечувати реєстрацію прав інтелектуальної власності щодо наукових результатів</i>											
РН09 <i>Організувати і здійснювати освітній процес у сфері права на різних рівнях вищої освіти, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, застосувати ефективні методики викладання навчальних дисциплін</i>				+				+			
РН10 <i>Готувати правові висновки, пропозиції та рекомендації за результатами правового дослідження</i>	+	+			+	+		+		+	+
РН11 <i>Здійснювати доктринальне тлумачення норм національного, міжнародного та права Європейського Союзу, здійснювати порівняльний аналіз правових явищ та процесів у різних правових системах</i>			+	+	+	+		+		+	

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1 Правова природа права інтелектуальної власності

Тема 1. Поняття права інтелектуальної власності.

Тема 2. Види права інтелектуальної власності.

Тема 3. Суб'єкти та об'єкти права інтелектуальної власності Об'єкти авторського права.

Тема 4. Правова охорона об'єктів права інтелектуальної власності.

Змістовий модуль 2 Загальні засади системи захисту права інтелектуальної власності

Тема 1. Генезис системи захисту права інтелектуальної власності.

Тема 2. Становлення та розвиток європейської системи захисту права інтелектуальної власності.

Тема 3. Поняття захисту права інтелектуальної власності.

Тема 4. Види порушень права інтелектуальної власності.

Тема 5. Основні цивільно-правові способи захисту права інтелектуальної власності.

Тема 6. Відповідальність за порушення права інтелектуальної власності.

Змістовий модуль 3 Теоретичні та практичні питання досудового та судового способів захисту права інтелектуальної власності

Тема 1. Особливості досудового захисту права інтелектуальної власності.

Тема 2. Актуальні питання безспірного порядку захисту права інтелектуальної власності..

Тема 3. Процесуальні питання розгляду та вирішення справ про захист права інтелектуальної власності в Україні та окремих державах-членах ЄС.

Тема 4. Юрисдикція Вищого суду з питань інтелектуальної власності. Особливості судового розгляду та вирішення окремих категорій справ про захист права інтелектуальної власності. Особливістю розгляду та вирішення спорів в сфері інтелектуальної власності в умовах запровадження правового режиму воєнного стану.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		лекції	семінари	самостійна робота		лекції	семінари	самостійна робота
Змістовий модуль 1. Правова природа права інтелектуальної власності								
Тема 1. Поняття права інтелектуальної власності.	6	2	2	2	8	2	2	4
Тема 2. Види права інтелектуальної власності.	4	2		2	4			4
Тема 3. Суб'єкти та об'єкти права інтелектуальної власності Об'єкти авторського права.	6	2		4	4			4
Тема 4. Правова охорона об'єктів права інтелектуальної власності	6	2		4				4
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	22	8	2	12	16	2	2	12
Змістовий модуль 2. Загальні засади системи захисту права інтелектуальної власності								
Тема 1. Генеза системи захисту права інтелектуальної власності.	2	2			6			6
Тема 2. Становлення та розвиток європейської системи захисту права інтелектуальної власності.	8	2	2	4	4			4
Тема 3. Поняття захисту права інтелектуальної власності	2	2			6			6
Тема 4. Види порушень права інтелектуальної власності	4	2		2	6			6
Тема 5. Основні цивільно-правові способи захисту права інтелектуальної власності	6	2	2	2	4		2	4
Тема 6. Відповідальність за порушення права інтелектуальної власності	2	2			4			4
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	24	12	4	8	30		2	36
Модуль 3 Теоретичні та практичні питання досудового та судового способів захисту права інтелектуальної власності								
Тема 1. Особливості досудового способу захисту права	2	2			6			6

інтелектуальної власності								
Тема 2. Актуальні питання безспірного порядку захисту права інтелектуальної власності.	4	2		2	4			4
Тема 3. Процесуальні питання розгляду та вирішення справ про захист права інтелектуальної власності в Україні та окремих державах-членах ЄС	4		2	2	6	2		4
Тема 4. Юрисдикція Вищого суду з питань інтелектуальної власності. Особливості судового розгляду та вирішення окремих категорій справ про захист права інтелектуальної власності. Особливістю розгляду та вирішення спорів в сфері інтелектуальної власності в умовах запровадження правового режиму воєнного стану.	6	2		4	4			4
Разом за змістовим модулем 3	14	8	2	8	14	2		18
Усього годин	60	28	8	24	60	4	2	54

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Поняття права інтелектуальної власності. Визначення поняття права інтелектуальної власності. Існуючі концепції щодо розуміння права інтелектуальної власності. Місце права інтелектуальної власності в правовій системі.	2	
2	Становлення та розвиток європейської системи захисту права інтелектуальної власності. Особливості розвитку європейської системи захисту права інтелектуальної власності (Угоди, Конвенції, Директиви ЄС). Основні європейські директиви у сфері захисту права інтелектуальної власності. Роль загальноєвропейських органів у розвитку системи захисту права інтелектуальної	2	

	власності. Роль та місце Суду ЄС (Court of Justice) в системі захисту права інтелектуальної власності.		
3..	Основні цивільно-правові способи захисту права інтелектуальної власності. Доктринальне розуміння способу захисту права інтелектуальної власності. Цивільно-правовий захист права інтелектуальної власності. Адміністративно-правовий захист права інтелектуальної власності. Основні форми захисту права інтелектуальної власності (позасудова, судова).	2	
4	Процесуальні питання розгляду та вирішення справ про захист права інтелектуальної власності в Україні та окремих державах-членах ЄС. Особливості захисту права інтелектуальної власності в порядку господарського судочинства. Захист права інтелектуальної власності в адміністративному судочинстві. Суб'єкти права на звернення до суду із захистом права інтелектуальної власності. Особливістю розгляду та вирішення спорів в сфері інтелектуальної власності в умовах запровадження правового режиму воєнного стану. Особливості вирішення спорів про захисту права інтелектуальної власності в окремих державах-членах ЄС (наприклад Естонії).	2	2
	Усього	8	2

6. Самостійна робота

№ з/п	Найменування робіт	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Поняття права інтелектуальної власності. Становлення та розвиток правової системи охорони інтелектуальної власності. Сучасні доктринальні підходи щодо визначення права інтелектуальної власності. Система правового регулювання права інтелектуальної власності. Особливості регулювання права інтелектуальної власності	2	6

	на міжнародному рівні.		
2	Види права інтелектуальної власності. Поняття та класифікація основних видів права інтелектуальної власності. Майнові права власників інтелектуального продукту. Немайнові права на власників інтелектуального продукту. Проблемні питання пов'язаних із відчуженням майнових прав на об'єкти права інтелектуальної власності.	2	6
3.	Правова охорона об'єктів права інтелектуальної власності. Поняття правової охорони об'єктів права інтелектуальної власності. Охорона об'єктів авторського права. Особливості охорони об'єктів суміжних прав. Особливості правової охорони об'єктів авторського права в мережі Інтернет. Охорона об'єктів права промислової власності.	4	8
4	Становлення та розвиток європейської системи захисту права інтелектуальної власності. Особливості розвитку європейської системи захисту права інтелектуальної власності (Угоди, Конвенції, Директиви ЄС).. Основні європейські директиви у сфері захисту права інтелектуальної власності. Роль загальноєвропейських органів у розвитку системи захисту права інтелектуальної власності. Роль та місце Суду ЄС (Court of Justice) в системі захисту права інтелектуальної власності.	4	6
5.	Види порушень права інтелектуальної власності. Поняття порушення права інтелектуальної власності. Суб'єкти порушень права інтелектуальної власності. Класифікація основних видів порушень права інтелектуальної власності. Регламентація видів порушень права інтелектуальної власності в міжнародному законодавстві, законодавстві ЄС.	2	
6	Відповідальність за порушення права інтелектуальної власності. Поняття відповідальності за порушення права інтелектуальної власності. Основні види	2	8

	відповідальності за порушення права інтелектуальної власності. Адміністративно-правова відповідальність. Цивільна -правова. Кримінально-правова відповідальність.		
7	Основні цивільно-правові способи захисту права інтелектуальної власності. Доктринальне розуміння способу захисту права інтелектуальної власності. Цивільно-правовий захист права інтелектуальної власності. Адміністративно-правовий захист права інтелектуальної власності. Основні форми захисту права інтелектуальної власності (позасудова, судова).	2	
8	Актуальні питання безспірного порядку захисту права інтелектуальної власності. Поняття процедури безспірного захисту права інтелектуальної власності. Захист права інтелектуальної власності в нотаріусом (нотаріальне провадження). Особливості захисту права інтелектуальної власності за безспірною судовою процедурою. Особливості захисту права інтелектуальної власності в ЄС (Єдиний європейський наказ, спрощене європейське провадження - Єдиний Європейський судовий наказ – Регламент ЄС № 1896/2006; Європейський порядок вирішення дрібних спорів - Регламент ЄС № 861/2007).	2	6
9	Процесуальні питання розгляду та вирішення справ про захист права інтелектуальної власності в Україні та окремих державах-членах ЄС. Особливості захисту права інтелектуальної власності в порядку господарського судочинства. Особливістю розгляду та вирішення спорів в сфері інтелектуальної власності в умовах запровадження правового режиму воєнного стану. Захист права інтелектуальної власності в адміністративному судочинстві. Суб'єкти права на звернення до суду із захистом права інтелектуальної власності.	2	8
10	Юрисдикція Вищого суду з питань інтелектуальної власності. Особливості судового розгляду та вирішення окремих	2	6

	<p>категорій справ про захист права інтелектуальної власності. Правовий статус Вищого суду з питань інтелектуальної власності. Класифікація справ пов'язаних із захистом права інтелектуальної власності. Особливості розгляду та вирішення справ про захист авторського та суміжних прав. Особливості розгляду та вирішення справ про захист права промислової власності. Особливості справ щодо реєстрації, обліку права інтелектуальної власності, визнання недійсними дій, продовження патентів, свідоцтв, інших актів, що посвідчують або на підставі яких виникає право інтелектуальної власності. Судове рішення у справах про захист права інтелектуальної власності.</p>		
	Усього	24	54

8. Методи навчання

З метою ефективного засвоєння навчального матеріалу, у ході проведення лекційних та семінарських занять. Використовувалися сучасні мультимедійні засоби презентації, практичні кейси (судові справи), активно запроваджувалася робота аспірантів у групах з метою засвоєння як теоретичних, так і практичних знань (навичок/умінь).

9. Методи контролю

При перевірці засвоєного аспірантами навчального матеріалу застосовувалися такі методи контролю: опитування, тематична дискусія, контрольні запитання з метою виявлення ступеня отриманих знань. Також у ході аспіранті залучалися до вирішення практичних завдань на приладі конкретних судових справ.

10. Критерії оцінювання результатів навчання аспірантів

Рівень оцінки знань аспірантів здійснюється за результатами застосування методів контролю. Оцінка здійснюється за результатами семінарських занять.

При цьому враховується як теоретичний, такі практичний рівень знань аспіранта. Контроль аспірантів проводиться як у письмові, так і усній формі.

Максимальна кількість балів, яку може аспірант набрати за результатами поточного контролю становить 70 балів. Максимальна

кількість балів, яку аспірант може набрати за результатами підсумкового контролю складає 30 балів.

Загальна максимальна кількість балів за результатами вивчення дисципліни «Актуальні питання захисту прав інтелектуальної власності» складає 100 балів.

Загальний підсумковий контроль проводиться з метою оцінювання результатів засвоєння навчального курсу.

Бальна шкала та критерії оцінки

Поточний контроль та самостійна робота														Підсумковий контроль (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2						Змістовий модуль 3					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14		
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	30	100

Форми контролю знань аспірантів на лекційних та семінарських заняттях

- доповнення відповіді – 3 бала;
- участь у дискусії – 2 бала;
- неповна відповідь на запитання, неповне вирішення завдання - 4 бала;
- тематична доповідь, повна самостійна (без доповнення інших аспірантів) відповідь на питання, виконання поставлених завдань, самостійне вирішення практичних завдань – 5 балів;

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	відмінно	зараховано
82 – 89	добре	
74 – 81		
64 – 73		
60 – 63	задовільно	
35 – 39	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

З метою ефективного засвоєння навчального матеріалу аспірантам рекомендується дотримуватися наступного алгоритму:

- 1) опрацювання матеріалу лекцій;
- 2) опрацювання рекомендованої наукової літератури та інформаційних ресурсів;
- 3) робота з законодавчими документами;
- 4) самостійне узагальнення відповідної правозастосовчої практики, у тому числі й зарубіжної (звертатися до рекомендованих інформаційних ресурсів);

5) на підставі узагальнення практичного матеріалу та теоретичного сформулювати проблематику (комплекс теоретичних та практичних питань) щодо відповідної тематики семінарського заняття з навчального курсу, та запропонувати власне бачення щодо можливого розв'язання таких питань;

- б) аналіз зарубіжної законодавчої практики з відповідної проблематики.

Вказані рекомендації можуть застосовуватися й для самостійної роботи аспірантів.

Рекомендовані для опрацювання конспекти лекцій:

1. Право інтелектуальної власності України : конспект лекцій / за ред. В. І. Борисової. Х.: Право, 2008. – 112 с.

2. Шишка Р. Б. Правова охорона інтелектуальної власності: авторсько-правовий аспект. Х. 2002. 354 с.

3. Захист прав інтелектуальної власності: норми міжнародного і національного законодавства та їх правозастосування. Практичний посібник. – К.: «К.І.С.», 2007. 448 с.

4. Право інтелектуальної власності: Акад. курс: Підруч. для студ. вищих навч. П68 закладів / О. П. Орлюк, Г. О. Андрощук, О. Б. Бутнік-Сіверський та ін.; За ред. О. П. Орлюк, О. Д. Святоцького. — К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2007. 696 с

12. Рекомендована література

Базова література

1. Аврамова О. Є. Проблеми захисту авторського права і Інтернеті // Вісник НТУ «УПІ». 2013. 6(980). С. 21–31

2 Андрощук Г. К., Работягова Л. І. Патентне право: правова охорона винаходів. Навч. посіб. К.: МАУП, 1999.

3. Актуальні питання інтелектуальної власності та інноваційного розвитку = Актуальные вопросы интеллектуальной собственности и

инновационного развития : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 15–16 листоп. 2012 р. X. : НДІ ПЗІР, 2012. 372 с.

4. Актуальні проблеми охорони та захисту суміжних прав: практикум / Штефан А. С. К. :НДІ ІВ НАПрНУ, 2019.28 с.

5. Азимов Ч. Н. Договорные отношения в области научно-технического прогресса. Харьков. 1981. 136 с.

6. Авторське право і суміжні права в умовах євроінтеграційних процесів: монографія / А. С. Штефан, В. С. Дроб'язко, А. В. Шабалін, та ін.; за ред. Н. М. Мироненко; НДІ інтелектуальної власності. К. Інтерсервіс, 2018. 204 с. Шабалін А. В. Захист права інтелектуальної власності (п. 3.2. розділу 3). С. 18 – 201

7. Азимов Ч. Н. Основы патентного права Украины. Харьков, 1994. 170с.

8. Бакай І. М., Костицький В. В. Захист авторських і суміжних прав. К., 1997. 52 с.

9. Бенедисюк І. М. Механізм захисту права інтелектуальної власності: цивільно-правові аспекти. Авто. дис. канд. юридичн. наук., спец. 12.00.03. Національна академія правових наук України науково-дослідний інститут інтелектуальної власності. Київ., 2021 С. 4-5.

10. Васильєв С. В. Судочинство в господарських судах : підручник. X. : Еспада, 2013. 320 с.

11. Галянтич М. К. Промислова власність: правові засоби охорони та захисту : монографія / М. К. Галянтич. К.: НДІ приват, права і підприємництва, 2003. 256 с.

12. Haliantyч, M.K., Shabalin, A.V., Pozhodzhuk, R.V., Shtefan, O.O. The establishment and development of a system of protection of intellectual property rights in Europe and the USA. Asia Life Sciences. 2020. Issue 1. Pp. 21-38. URL : <https://www.scopus.com/record/display.uri?eid=2-s2.0-85087558844&origin=resultslist>.

13. Демченко Т. С. Недобросовісність заявника у законодавстві про товарні знаки : монографія / Т. С. Демченко. К. : Лазуріт-Поліграф, 2008. 94с.

13. Дідківський М. І. Міжнародний трансфер технологій : навч. посіб. / М. І. Дідківський. К. : Знання, 2011. 365 с. (Вища освіта ХХІ століття).

15. Жуков В. И. Правовая охрана объектов научно-технического творчества : учеб. пособие / В. И. Жуков. X. : Юрид. ин-т, 1983. 96 с.

16. Інтелектуальна власність в Україні: проблеми теорії та практики : зб. матеріалів наук.-практ. конф. (24 лют. 2010 р.) : [у 3 вип.] / НАН України, Київ. ун-т права, Міжнар. центр прав. пробл. інтелект. власності при Ін-ті держави і права ім. В. М. Корецького. –К. : Вид-во Європ. ун-ту, 2012. Вип. 1. – 156 с. Вип. 2. –142 с. Вип. 3. 182 с.

17. Інтелектуальна власність та авторське право: навчальний посібник/ І.М. Чістякова та інші. Київ: Каравела, 2019. 203 с.

18. Мельник О.М. Проблеми охорони прав суб'єктів інтелектуальної власності в Україні. Харків: Вид-во Національного університету внутрішніх справ, 2002. - 362 с.

19. Maksym Hetmantsev, Andrii Shabalin, Mykola Haliantykh, Anatoliy Kostruba. Comparative analysis of Ukrainian and Estonian law in the context of adaptation to EU legal standards. Forthcoming and Online First Articles. International Journal of Public Law and Policy. URL : <https://www.inderscience.com/info/ingeneral/forthcoming.php?jcode=ijplap> (<https://www.inderscience.com/info/ingeneral/forthcoming.php?jcode=ijplap>)
20. Новый Гражданский процессуальный кодекс Франции / Пер. с франц. В. Захватаев / Предисловие: А. Довгерт, В. Захватаев / Отв. ред. А. Довгерт. К. : Истина, 2004. 544 с.
21. Капіца Ю.М. Право інтелектуальної власності Європейського Союзу: формування, інститути, напрями розвитку [Електронний ресурс] / Центр досліджень інтелектуальної власності та трансферу технології НАН України. 2-е вид. Київ: Академперіодика, 2020. 664 с
22. Кодинець А. О. Цивільно-правове регулювання зобов'язань інформаційних відносин: монографія. К. : Алегро. 2016. 582 с.
23. Особисті немайнові права інтелектуальної власності творців : монографія / за заг. ред. В. В. Луця. Тернопіль : Підруч. і посіб., 2007. 256 с.
24. Право інтелектуальної власності : навч. посіб. / за ред. : В. Р. Кравця, В. Г. Олюхи. К. : Центр учб. л-ри, 2012. 270 с.
25. Право інтелектуальної власності : підручник / за ред.: О. А. Підопригора, О. Д. Святоцький. К. : Ін Юре, 2002. 602 с.
24. Право інтелектуальної власності : навч. посіб. у запитання та відповідях / Нац. ун-т "Одес. юрид. акад." ; за заг. ред. О. І. Харитонової. Х. : Одиссей, 2012. 189 с.
26. Правовая система Украины: история, состояние и перспективы : в 5 т. / Нац. акад. прав. наук. Украины ; под общ. ред. В. В. Сташиса. Х. : Право. 2011. Т. 3 : Гражданско-правовые науки. Частное право. 680 с. Из содерж.: Гражданско-правовые проблемы института интеллектуальной собственности. Разд. 2, § 2.9. С. 376–395.
27. Право интеллектуальной собственности: Конспект лекций в схемах /Ред.-изг. Д. И. Платонов. М.: Приор, 1999. 114 с.
28. Право інтелектуальної власності України : конспект лекцій / за ред. В. І. Борисової. Х. : Право, 2008. 112 с.
29. Порухення прав промислової власності в Україні: монографія / колектив авторів; за наук. ред. Н. М. Мироненко: НДІ інтелектуальної власності НАПрН України. К. : Інтерсервіс, 2019. 270 с. Шабалін А. В. Захист прав винахідників на винагороду в судовому порядку (п. 3.4. розділу 3). С. 251-267.
30. Посібник для суддів з інтелектуальної власності /І.М. Бенедисюк та ін. К.: К.І.С., 2018. 424 с.
31. Фордзюн Ю. І. Основи інтелектуальної власності : навч. посіб. Мукачів. держ. ун-т. К. : Кондор, 2012. 208 с.
32. Шабалін А. В. Цивільне судочинство у справах наказного провадження [Текст]: монографія / А.В. Шабалін; НДІ Інтелектуальної власності НАПрН України – К. : Інтерсервіс, 2017. – 150 с.

33. Шабалін А.В. Щодо процедури судового захисту прав авторів на тимчасово окупованих територіях / А.В. Шабалін // Матеріали круглого столу «Актуальні проблеми судового захисту прав інтелектуальної власності в Україні» - К. – 29.01.2016 р. – С.42-47 / електронний ресурс – режим доступу: <http://ndiiv.org.ua/Files2/29.01.2016.pdf>.

34. Шабалін А. В. Досудового врегулювання спорів (медіації) у сфері інтелектуальної власності: теоретичні та практичні питання [Текст] / А. В. Шабалін // Юрисдикційні форми захисту прав, свобод та інтересів: Матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції 27 квітня 2017 р. / за ред. А. С. Штефан НДІ ІВ НАПрНУ. К. : Інтерсервіс , 2017. С.48 –53 (80 с.).

35. Шабалін А. В. Деякі питання захисту права інтелектуальної власності у мережі Інтернет: європейський досвід //Теорія та практика адаптації законодавства України до законодавства ЄС: матеріали міжнародного науково-практичного круглого столу (06 червня 2017 р.). Київ–Єреван, Eurasian Social Science Association, 2017. 104 с. С. 93–95.

36. Шабалін А. В. Роздруківка інформації з веб-сайту як доказ: аналіз судової практики Порушення прав інтелектуальної власності та боротьба з ними. Порушення прав інтелектуальної власності та боротьба з ними: матеріали V Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Київ, 07 грудня 2017 р. / за редак. А. С. Штефан, : НДІ інтелектуальної власності НАПрН України. К. Інтерсервіс, 2018. С. 5 –58.

37. Шабалін А. В. Актуальні питання захисту права інтелектуальної власності: навчально-практичний посібник. К.: НДІ ІВ НАПрН України. К. : Інтерсервіс, 2020. 160 с.

38. Шабалін А. В. Цивільне судочинство Естонії: законодавчий огляд, порівняльний аналіз: монографія: НДІ інтелектуальної власності НАПрН України. К. : Інтерсервіс, 2021. 196 с.

39. Шабалін А. В. Про питання кодифікації законодавства у сфері інтелектуальної власності // *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2021 № 1. С. 74–81

40. Шабалін А. В. Процесуальні питання звернення до суду у справах про захист права інтелектуальної власності Теорія і практика інтелектуальної власності. 2021 № 2. С. 39–48.

41. Шабалін А. В. Питання підсудності у справах пов'язаних із захистом авторського права і суміжних прав. Питання інтелектуальної власності : зб. наук. праць / за ред. д.ю.н. О. П. Орлюк, к.ю.н. А. С. Штефає; НДІ ІВ НАПрН України. Випуск 17. К. : Інтерсервіс, 2020. С. 6-16 (загальн. кількість стр. 96 с.).

42. Shabalin A. V. The court order proceedings an institute of civili procedura law of Ukraine, Actual problems of globalization: Collection of scientific articles. – Midas S. A., Theloniki, Grees, 2016, P. 189–191.

43. Шабалін А. В. Актуальні питання захисту права інтелектуальної власності: навчально-практичний посібник. К.: НДІ ІВ НАПрН України. К. : Інтерсервіс, 2020. 160 с.

44. Шабалін А. В. Цивільно-правовий захист права інтелектуальної власності: теоретичні та практичні аспекти. Теорія і практика інтелектуальної власності. 2020 № 5. С. 155-163.
45. Шабалін А. В. Процесуальні питання звернення до суду у справах про захист права інтелектуальної власності Теорія і практика інтелектуальної власності. 2021 № 2. С. 39–48.
46. Шабалін А. В. Про питання кодифікації законодавства у сфері інтелектуальної власності. Теорія і практика інтелектуальної власності. 2021 № 1. С. 74–81.
47. Шабалін А. В. Становлення та розвиток цивільно-процесуального захисту речових прав на землю в Україні. Теорія і практика інтелектуальної власності. 2020. № 6. С. 147–155.
48. Шабалін А. В. Природа взаємозв'язку норм процесуального та матеріального права у цивільному судочинстві. Нове українське право № 3, 2021. С. 120-128.
49. Шабалін А. В. Про деякі аспекти систематизації законодавства у сфері права інтелектуальної власності. Теорія і практика інтелектуальної власності. 2022 № 2. С. 121-129.
50. Шабалін А. В. Цивільне судочинство Естонії: законодавчий огляд, порівняльний аналіз: монографія: НДІ інтелектуальної власності НАПрН України. К. : Інтерсервіс, 2021. 196 с.
51. Штефан М. Й. Цивільне процесуальне право України: Академічний курс: Підруч. для студ. спец. вищ. навч. зал. / М. Й. Штефан. К.: Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2005. 624 с.
52. Актуальні питання захисту права інтелектуальної власності: навчально-практичний посібник / А.В. Шабалін. К. : НДІ інтелектуальної власності НАПрН України, 2019. 200 с.
53. Штефан О. Цивільно-процесуальний захист суб'єктивного авторського права: теорія, законодавства, судова практика: монографія. Тернопіль. Підручники і посібники. 2017. 544 с.
54. Порушення прав промислової власності в Україні: монографія / колектив авторів; за наук. ред. Н. М. Мироненко: НДІ інтелектуальної власності НАПрН України. К. : Інтерсервіс, 2019. 270 с. Шабалін А. В. Захист прав винахідників на винагороду в судовому порядку (п. 3.4. розділу 3). С. 251-267.
55. Шабалін А. В. Цивільно-правові аспекти досудового врегулювання спорів (медіація) у сфері інтелектуальної власності // Приватне право і підприємництво. 2020 № 20. С.82-87.
56. Шишка Р. Б. Правова охорона інтелектуальної власності: авторсько-правовий аспект. Х., 2002. 354 с.
57. Шишка Р. Б. Охорона прав суб'єктів інтелектуальної власності у цивільному праві України: автореф. дис.... д-р юрид. наук: 12.00.03. Національний ун-т внутрішніх справ. Х. 2004. 34 с.
58. Andrii Shabalin et al. VR in Education: Ergonomic Features and Cybersickness // Nazir S., Ahram T., Karwowski W. (eds) Advances in Human

Factors in Training, Education, and Learning Sciences. AHFE 2020. Advances in Intelligent Systems and Computing.. Springer, Cham, 2020. Vol. 1211. Pp. 350-355
https://doi.org/10.1007/978-3-030-50896-8_50. URL:
https://link.springer.com/chapter/10.1007%2F978-3-030-50896-8_50.

59. Maksym Hetmantsev, Andrii Shabalin, Mykola Haliantych, Anatoliy Kostuba. Comparative analysis of Ukrainian and Estonian law in the context of adaptation to EU legal standards. Forthcoming and Online First Articles. International Journal of Public Law and Policy. URL:
<https://www.inderscience.com/info/ingeneral/forthcoming.php?jcode=ijplap>
(<https://www.inderscience.com/info/ingeneral/forthcoming.php?jcode=ijplap>).

DOI: 10.1504/IJPLAP.2022.10045678. Квартиль журналу – Q3. (0,5 д.а.).

60. Юридична відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності: матеріально-правовий та процесуально-правовий аспекти (колективна монографія); за наук. ред. Мироненко Н. М.; Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності НАПрН України.К. : Інтерсервіс, 2022 . 252 с. Шабалін А. В. Судовий порядок захисту права інтелектуальної власності (підрозділ 3.4.). С. 225 – 251.

61. Яку роль має відігравати суд в обранні ефективного способу захисту. Сайт Закон і Бізнес. URL : <https://zib.com.ua/ua/155532.html>.

Допоміжна

1. Атаманова Ю. Є. Складний результат інтелектуальної діяльності та особливості прав на нього / Ю. Є. Атаманова // Право України. 2011. № 3. С. 127–138.

2. Бегова Т. До питання про співвідношення понять "ноу-хау" і "комерційна таємниця" / Т. Бегова // Вісник Академії правових наук України. Х., 2007. – № 4. – С. 256–265.

3. Бутнік-Сіверський С. Майнові авторські права як об'єкт спадкування / С. Бутнік-Сіверський // Теорія і практика інтелектуальної власності. 2008. № 3. С. 3–12.

4. Іваницька Н. А. Вдосконалення законодавства, що регулює відносини за ліцензійним договором на використання торговельної марки // Право України. 2008. № 9. С. 107–113.

5. Дахно И. Беседы об охране интеллектуальной собственности в США // Интеллектуальная собственность. - 2001. - № 4. - С. 34-39.

6. Іваницька Н. А. Правові наслідки визнання свідоцтва на торговельну марку недійсним для сторін ліцензійного договору // Вісник господарського судочинства. 2009. № 4. С. 95–100.

7. Кожарська І., Пейкрішвілі М. Співвідношення правової охорони промислових зразків і знаків для товарів і послуг // Інтелектуальна власність. 2003. № 1. С. 11-15.

8. Комзюк Л. Порівняльний аналіз правового статусу патентних відомств Польщі та України // Право України. 2002. № 6. С. 93-98.

9. Кохановская Е. В. К вопросу об общих положениях о праве интеллектуальной собственности в Гражданском кодексе Украины // Ежегодник украинского права. – Х., 2012. – № 4. – С. 354–370.
10. Крижна В. М. Захист прав споживачів при використанні комерційних позначень // Вісник господарського судочинства. – 2009. – № 2. – С. 67–71.
11. Крижна В. М. Право інтелектуальної власності та суспільні інтереси // Право України. – 2011. – № 3. – С. 60–65.
12. Кузнецова Н. С. Проблеми захисту прав інтелектуальної власності в Україні // Право України. 2011. № 3. С. 21–29.
13. Мельниченко Ю. Деякі аспекта встановлення моменту виникнення виключного права на використання зазначення походження // Підприємництво, господарство і право. 2012. № 2. С. 88–90.
14. Нерсисян А. Форми захисту прав інтелектуальної власності в Україні: теоретичні аспекти // Юридичний журнал. 2010. № 6. С. 39–40.
15. Потапенко А. В. Визначення судом ефективного способу захисту приватного права та інтересу, який не суперечить закону. Анотація дисертації на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 – Право. Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака Національної академії правових наук України, Київ, 2021. С. 5-6. URL : <https://ndippp.gov.ua>.
16. Троцюк Н.В. Адміністративно-правовий захист авторського права і суміжних прав: теоретико-правовий аспект / Н.В. Троцюк, Н.О. Петрина // Порівняль-но-аналітичне право. 2015. № 2. С. 115–118.
17. Харитоновна О. І. Поняття та види цивільних правовідносин інтелектуальної власності // Право України. 2011 № 3. С. 66–77.
18. Харитоновна О. І., Ульянова Г. О. Захист авторських прав від плагіату: монографія. — Одеса: Юридична література. — 2014. — 240 с.
19. Shabalin A. V. The court order proceedings an institute of civili procedura law of Ukraine, Actual problems of globalization: Collection of scientific articles. – Midas S. A., Theloniki? Grees, 2016, 189–191 p.
20. Шабалін А. В. Как защититъ свои авторские права?// Ландшафт и архитектура (L&A). № 4/2016. 2016. С. 93-95.
21. Шабалин А. В. Коллективное управление имуществом правообладателей в сфере авторского права и смежных прав – некоторые новации. Фінансов-правовий портал Prolex.com.ua. URL : <http://prolex.com.ua/articles/pravo/kollektivnoe-upravlenie-imushhestvennyimi-pravami-pravoobladataley-v-sfere-avtorskogo-prava-i-smezhnyih-prav-nekotoryie-nov>.
22. Шабалін А. В. Рішення ВГСУ – щодо стягнення компенсації за порушення майнових прав на твір (справа № 918/216/16). Фінансов-правовий портал Prolex.com.ua. URL : <http://prolex.com.ua/articles/rishennya-vgsu-shhodo-styagnennya-kompensatsiyi-za-porushennya-maynovih-avtorskih-prav-na-tvir-sprava-918-216-16>.

23. Шабалін А. В. Цивільне судочинство Естонії: законодавчий огляд, порівняльний аналіз: монографія: НДІ інтелектуальної власності НАПрН України. К. : Інтерсервіс, 2021. 196 с.

24. Штефан А., Зеров К. Припинення порушень авторського права і суміжних прав у мережі інтернет: огляд законодавчих новел / А. Штефан, К. Зеров // Теорія і практика інтелектуальної власності. – 2017. – Випуск 3/2017. – С.18-26. URL : http://www.inprojournal.org/wp-content/uploads/2017/10/A.-Shtefan_317.pdf

25. Чомахашвілі О. Ш. Надання державою кумулятивної охорони промисловим зразкам // Збірник наукових праць міжнародної науково-практичної конференції. Частина 1. Київ, 2008. - С. 202.

26. Яворська О.С. Договори у сфері інтелектуального права: проблеми застосування чинного законодавства / О.С. Яворська // ІТ право: проблеми і перспективи розвитку в Україні: збірник матеріалів науково-практичної конференції. – Львів: НУ «Львівська політехніка», 2016. – С. 306-315.

27. Яворська О.С. Теорія та практика застосування презумпції творчого характеру праці, результатом якої є об'єкт інтелектуальної власності / О.С.Яворська // Вісник Львівського університету. - Серія юридична. - 2017. – Випуск 64. С. 175–181.

13. Нормативно-правові акти

1. Конституція України : від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.

2. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004/print

3. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text

4. План відновлення та розвитку України. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL : <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/nacionalna-rada-z-vidnovlennya-ukrayini-vid-naslidkiv-vijni/robochi-grupi>.

5. Гражданский процессуальный кодекс Эстонии принят 20 апреля 2005 года // Электронная правовая библиотека «Мир» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://albookerk.ru/g/vitrum/gpk_ehstonii.html

6. Договір про патентну кооперацію. URL : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/895_001.

7. Паризька конвенція про охорону промислової власності: URL : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_123.

8. Закон України «Про авторське право і суміжні права». від 01.12.2022 № 2811-IX. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#Text>.

9. Закон України «Про захист інтересів осіб у сфері інтелектуальної власності під час дії воєнного стану, введеного у зв'язку із збройною

агресією Російської Федерації проти України» від 01.04.2022 № 2174-IX.
URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2174-20#Text>.

10. Плану відновлення та розвитку України. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL : <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/nacionalna-rada-z-vidnovlennya-ukrayini-vid-naslidkiv-vijni/robochi-grupi> (дата звернення: 02.09.2022).

11. Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності : від 15.04.1994 р. // Офіційний вісник України. 2010. № 84. Ст. 2989.

12. Угода про взаємне забезпечення збереження міждержавних секретів у галузі правової охорони винаходів. Мінськ, 04.06.1999 р.).URL : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/997_514.

13. Кримінальний кодекс України : від 05.04.2001 р. № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. 2001. № 25/26. Ст. 131.

14. Кримінальний процесуальний кодекс України : від 13.04.2012 р. № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України. 2013. № 9–13. Ст. 88.

15. Цивільний кодекс України : від 16.01.2003 р. № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. 2003. №№ 40–44. Ст. 356.

16. Цивільний процесуальний кодекс України : від 18.03.2004 р. № 1618-IV // Відомості Верховної Ради України. 2004. №№ 40–42. Ст. 492.

17. Господарський кодекс України : від 16.01.2003 р. № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. 2003. №№ 18–22. Ст. 144.

18. Господарський процесуальний кодекс України : від 06.11.1991 р. № 1798-XII // Відомості Верховної Ради України. 1992. № 6. Ст. 56.

19. Кодекс України про адміністративні правопорушення : від 07.12.1984 р. № 8073-X // Відомості Верховної Ради УРСР. 1984. дод. до № 51. Ст. 1122.

20. Кодекс адміністративного судочинства України : від 06.07.2005 р. № 2747-IV // Відомості Верховної Ради України. 2005. № 35–37. Ст. 446.

21. Митний кодекс України : від 13.03.2012 р. № 4495-VI // Відомості Верховної Ради України. 2012. №№ 44–48. Ст. 552.

22. Про державне мито : Декрет Каб. Міністрів України від 21.01.1993 р. № 7-93 // Відомості Верховної Ради України. 1993. № 13. Ст. 113.

23. Про авторське право і суміжні права : Закон України від 23.12.1993 р. № 3792-XII // Відомості Верховної Ради України. 1994. № 13. Ст. 64.

24. Про захист від недобросовісної конкуренції : Закон України від 07.06.1996 р. № 236/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. 1996. № 36. Ст. 164.

25. Про захист прав споживачів : Закон України від 12.05.1991 р. № 1023-XII // Відомості Верховної Ради УРСР. 1991. № 30. Ст. 379.

26. Про племінну справу у тваринництві : Закон України від 15.12.1993 р. № 3691-XII // Відомості Верховної Ради України. 1994. № 2. Ст. 7.

27. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі : Закон України від 15.12.1993 р. № 3687-XII // Відомості Верховної Ради України. 1994. № 7. Ст. 32.

28. Про охорону прав на знаки для товарів і послуг : Закон України від 15.12.1993 р. № 3689-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. 1994. № 7. Ст. 36. – Електрон. версія ред. 05.12.2012 р.

29. Про охорону прав на промислові зразки : Закон України від 15.12.1993 р. № 3688-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. 1994. № 7. Ст.34

30. Про охорону прав на сорти рослин : Закон України від 21.04.1993 р. № 3116-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. 1993. № 21. Ст. 218.

31. Про приєднання України до Міжнародної конвенції по охороні нових сортів рослин : Закон України від 02.06.1995 р. № 209/95-ВР // Відомості Верховної Ради України. 1995. № 22. . 168 с.

32. Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем : Закон України від 05.11.1997 р. № 621/97-ВР // Відомості Верховної Ради України.1998. № 8. 28 с.

33. Про охорону прав на зазначення походження товарів : Закон України від 16.06.1999 р. № 752-ХІV // Відомості Верховної Ради України. 1999. № 32. Ст. 267 с.

14. Судова практика

1. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <http://reyestr.court.gov.ua>.

2. Верховний Суд. . URL: https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/.

3. Огляд практики Верховного Суду у спорах щодо захисту прав інтелектуальної власності (окремі питання). Рішення, внесені до ЄДРСР, за січень 2019 року – березень 2021 року. URL : https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/intel_vlasnist_27_05_2021.pdf .

4. Постанова ВС від 11 листопада 2020 року у справі № 755/22219/14 Єдиний державний реєстр судових рішень.URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/92973240>. До цієї судової справи ми ще звернемося.

5. Постанова ВС КГС від 19 серпня 2021 року у справі № 910/570/16. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL : Сайт «Ліга-Закон». URL : https://verdictum.ligazakon.net/document/99123152?utm_source=jurliga.ligazakon.ua&utm_medium=news&utm_content=jl03.

6. Оглядовий листі від 28.02.2017 № 01-06/521 Вищого господарського суду України. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v_521600-17/print.

7. Верховний Суд України. Аналіз практики застосування судами ст. 16 Цивільного кодексу України. Правова система «Ліга-Закон» URL : <https://ips.ligazakon.net/document/VSS00073>.

8. Верховний Суд. Тема: «Визначення способу захисту цивільних прав та інтересів». Суддя Верховного Суду Погрібний Сергій Олексійович. Сайт Верховного Суду. URL : https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/Prezent_Pogribnyi_sposib_zahistu.pdf.

9. ЄСПЛ. Справа «Кравчук проти України», заява № 77435/1. Інформаційно-правова система ZakonOnline URL : https://zakononline.com.ua/echr-practice/show/9687?utm_source=facebook&utm_medium=post&utm_campaign=z0_sudova_paktyka&utm_term=16/06/21_1&utm_content=link_pp_espl_77435/12.

10. Право на справедливий суд: практика Європейського суду з прав людини. Міністерство юстиції України. Офіційний сайт Міністерства юстиції України. URL : https://minjust.gov.ua/m/str_7474.

15. Інформаційні ресурси

1. Загальне законодавство України у сфері інтелектуальної власності. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. URL : [http://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&id=817a6dd5-3301-44ce-bc1d-](http://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&id=817a6dd5-3301-44ce-bc1d-696e53099de3&tag=ZagalneZakonodavstvoUkrainiUSferiIntelektualnoiVlasnosti)

696e53099de3&tag=ZagalneZakonodavstvoUkrainiUSferiIntelektualnoiVlasnosti.

2. Всесвітня організація інтелектуальної власності (WIOP). Офіційний сайт. URL : <http://www.wipo.int/portal/ru/index.html>.

3. Міжнародні правові документи у сфері інтелектуальної власності. URL : <http://www.wipo.int/reference/en/>.

4. Законодавство України. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL : <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc2>.

4. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <http://reyestr.court.gov.ua>.

5. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.

6. Європейська комісія. Офіційний сайт. URL: <https://commission.europa.eu/select-language?destination=/node/1>.

7. Європейський суд з прав людини. Офіційний сайт. URL: <https://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=home>.

8. Суд ЄС (AVCR) Офіційний сайт. URL: https://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo1_6308/.